

IR-RIT TAŻ-ŻWIEĞ

R

IL-LITURĠIJA TAL-KELMA

55. Il-liturġija tal-kelma ssir b'has-soltu. Jista' jkun hemm tliet lezzjonijiet, l-ewwel waħda tkun mill-Kotba tal-Patt il-Qadim, iżda fi żmien il-Ghid tkun mill-Ktieb ta' l-Apokalissi (nr. 179-222). Dejjem għandha tingħażel lezzjoni waħda li titkellem esplicitament fuq iż-żwieġ.
56. Meta ma titqaddisx il-Quddiesa ritwali, waħda mil-lezzjonijiet tista' tittiehed minn fost il-lezzjonijiet li hemm fil-Lezzjonarju għall-Quddiesa ta' l-Għarajjes, sakemm iż-żwieġ ma jkunx se jsir f'waħda mill-ġranet imnizzlin fin-nri 1-4 tal-lista tal-ġranet liturġiċi.
- Hawn qegħdin ingibu tliet lezzjonijiet li b'mod tassew speċjali jfissru l-importanza u d-dinjita taż-żwieġ fil-misteru tas-salvazzjoni. Qari iehor jinsab f'Kap.V.

L-EWWEL LEZZJONI

Qari mill-Ktieb tal-Ġenesi

1,26-28.31a

Raġel u mara ħalaqhom

Qal Alla: "Ha nagħmlu l-bniedem fuq is-sura u x-xbieha tagħna, u jaħkmu fuq il-ħut tal-baħar u fuq it-tjur ta' l-ajru, fuq il-bhejjem tad-dar u fuq il-bhejjem selvaġġi u fuq il-ħlejjaq li jitkaxkru fuq l-art".

Alla ħalaq il-bniedem fuq xbihietu
fuq xbihat Alla ħalqu,
raġel u mara ħalaqhom.

U berikhom Alla u qalilhom: "Nisslu u oktru, u imlew l-art, u aħkmuha, u saltnu fuq il-ħut tal-baħar u fuq it-tajr ta' l-ajru u l-ħlejjaq kollha li jitkaxkru fuq l-art".

U ħares Alla lejn kulma kien għamel, u ara, kollox kien tajjeb ħafna.

Il-Kelma tal-Mulej.

Salm responsorjali

Salm 127 (128), 1-2.3.4-5 ac u 6a (R. 4)

R. Ara kif ikun imbierek il-bniedem li jibza' mill-Mulej!

Hieni kull min jibza' mill-Mulej,
kull min jimxi fit-triqat tiegħu!
Minn xogħol idejk int tiekol,
hieni int u riżqek tajjeb. **R.**

Martek tkun bħal dielja għammiela
fl-irkejjen ta' darek;
uliedek bħal xitel taż-żebbuġ
madwar il-mejda tiegħek. **R.**

Ara, kif ikun imbierek il-bniedem
li jibża' mill-Mulej.
Ibierkek il-Mulej minn Sijon
tul ħajtek kollha!
Jalla tara wlied uliedek. **R.**

IT-TIENI LEZZJONI

Qari mill-Ittra ta' San Pawl Appostlu lii-Efesin
5,2a.25-32

*Dan il-misteru - qiegħed ngħid għal Kristu
u għall-Knisja - huwa kbir.*

Huti;

Imxu fl-imħabba, bħalma Kristu wkoll ħabb lilna u ta lilu nnifsu għalina.
Intom, l-irgiel, ħobbu n-nisa tagħkom, kif Kristu ħabb 'il-Knisja u ta ħajtu
għaliha. U dan għamlu biex iqaddisha u jnaddatba bil-ħasil ta' l-ilma u l-
kelma u biex iressaqha quddiemu, din il-Knisja, sabiħa, bla tebgħa, bla
tikmix, bla għajb, u b'xejn minn dan, imma qaddisa u bla tmaqdir minn
ħadd.

Hekk għandhom ukoll l-irgiel iħobbu n-nisa tagħhom bħallikieku gisimhom
stess. Min iħobb 'il martu jkun iħobb lilu nnifsu. Qatt ħadd ma baġhad 'il
gismu stess, iżda jmantnih u jieħu ħsiebu, bħalma jagħmel Kristu mal-
Knisja, għax ahna lkoll membri tal-Ġisem tiegħu. "Għalhekk ir-ragel iħalli
lil missieru u 'l ommu u jingħaqad ma' martu u jsiru t-tnejn gisem wieħed".
Dan il-misteru - qiegħed ngħid għal Kristu u għall-Knisja - huwa kbir.
Il-Kelma tal-Mulej.

Hallelujah u vers qabel l-Evangelju

Ara Salm 133 (134), 3

R. Hallelujah.
Ibierkek il-Mulej minn Sijon,
hu li għamel is-sema u l-art.
Hallelujah.

Jew fi żmien ir-Randan

R. Glorja u tiffir lilek Kristu!
Alla hu mħabba,
inħobbu 'l xulxin
kif ħabbna hu.
Glorja u tiffir lilek Kristu.

EVANGĠELJU

✠ Qari mill-Evangġelju ta' San Matthew

19,3-6

Dak li għaqqad Alla, ma għandux jifirdu l-bniedem

F'dak iż-żmien:

resqu fuq Ġesù xi Farizej biex iġarrbuh, u qalulu: "Jista' wiehed jitlaq lil martu fuq xi haġa, tkun xi tkun?"

Iżda hu qalilhom: "Ma qrajtux li sa mill-bidu l-Hallieq għamilhom raġel u mara, u qal, 'Minhabba f'hekk raġel iħalli lil missieru u 'l ommu u jingħaqad ma' martu u t-tnejn isiru gisem wiehed'?"

Mela dak li għaqqad Alla, ma għandux jifirdu l-bniedem."

Il-Kelma tal-Mulej.

57. Wara l-qari ta' l-Evangġelju s-saċerdot fl-omelija, skond it-test imqaddes, ifisser il-misteru taż-żwieġ nisrani, il-kobor ta' l-imħabba fil-ħajja taż-żwieġ, il-grazzja tas-sagrament u d-dmirijiet tal-miżżewġin, waqt li jqis il-kundizzjonijiet talpersuni li jkollu quddiemu.

IĊ-ĊELEBRAZZJONI TAŻ-ŻWIEĠ

58. Jekk se jiġu ċelebrati żewġ żwigi jiet jew aktar, dejjem, kemm il-mistoqsijiet qabel il-kunsens, u kemm l-istess kunsens, kif ukoll il-laqgħa tal-kunsens, iridu jsiru wiehed wiehed għal kull żwieġ; il-bqija, il-barka ta' l-għarajjes ukoll, jingħad fil-plural darba għal kulhadd.
59. Imbagħad kulhadd iqum bil-wieqfa, l-għarajjes ukoll, bi x-xhieda fuq in-naħa u l-oħra tagħhom, u s-saċerdot ikellem lill-għarajjes bil-kliem li ġej jew kliem iehor bħalu:

Egħżiež tiegħi

intom ġejtu l-knisja, biex i1-Mulej iwettaq

ir-rieda tagħkom li tintrabtu biż-żwieġ

b'siġill qaddis

quddiem il-ministru ta' Alla u l-ġemgħa tal-Knisja.

Fuq din l-imħabba tagħkom ta' miżżewġin

Kristu jsawwab kotra ta' barka,

u lill-insara li huwa kkonsagra bil-Magħmudija mqaddsa,

jagħnihom u jqawwihom b'sagrament speċjali

biex iżommu ruħhom dejjem fidili lejn xulxin

u jilqgħu d-dmirijiet l-oħra taż-żwieġ.

Għalhekk quddiem il-Knisja se nagħmlikom dawn il-mistoqsijiet dwar ir-rieda tagħkom.

Il-mistoqsijiet qabel il-kunsens

60. Imbagħad is-saċerdot jistaqsihom dwar ir-rieda hielsa tagħhom, dwar il-fedelta, u dwar il-fehma li jnisslu l-ulied u jrabbuhom tajjeb:

N. u N., ġejtu intom hawn minn rajkom, għax ridtu u mingħajr ma kontu mgēghlin biex tintrabtu flimkien fiż-żwieġ?

L-għarajjes iwiegħbu:

Iva, ġejna minn rajna, mingħajr hadd ma ġegħilna.

Is-saċerdot:

Intom lesti biex tibqgħu miexja f'din it-triq taż-żwieġ, u thobbu u tirrispettaw lil xulxin tul ħajjtkom kollha?

L-għarajjes:

Iva, lesti li nħobbu u nirrispettaw lil xulxin tul ħajjitna kollha.

Il-mistoqsija li ġejja tista' tithalla barra jekk xi ċirkostanzi jkunu jitolbu dan, ngħidu aħna jekk l-għarajjes ikunu mdaħħla sewwa fiż-żmien.

Intom iesti tilqgħu bl-imħabba l-ulied li Alla jogħġbu jibagħtilkom, u trabbuhom skond il-liġi ta' Kristu u tal-Knisja tiegħu?

L-għarajjes:

Iva, lesti nilqgħu mingħand Alla l-ulied li jogħġbu jibagħtilna, u nrabbuhom skond il-liġi ta' Kristu u tal-Knisja tiegħu.

Il-kunsens

61. Is-saċerdot jistieden 'l-għarajjes biex jagħtu l-kunsens:

Mela la darba għandkom il-fehma li tidhlu għar-rabta taż-żwieġ, żommu idkom il-lemnija f'ta' xulxin, u fissru l-kunsens tagħkom quddiem Alla u l-Knisja tiegħu.

L-għarajjes iżommu idhom il-lemnija f'ta' xulxin.

62. Ir-raġel iġħid:

Jiena N. nieħu lilek N. b'marti u nwiegħdek li nżomm ruħi fidil lej, fir-riżq tajjeb u l-ħażin, fil-mard u fis-saħħa, u li nħobbok u nirrispettak tul ħajti kollha.

Il-mara tgħid:

Jiena N. nieħu lilek N. b'zewġi u nwiegħdek li nżomm ruħi fidila lej, fir-riżq tajjeb u l-ħażin, fil-mard u fis-saħħa, u li nħobbok u nirrispettak tul ħajti kollha.

63. Jekk is-saċerdot, għal xi raġuni pastorali, jidhirlu li jkun aħjar, il-kunsens taż-żwieġ ta' l-għarajjes jista' jitlobulhom hu b'mistoqsijiet li jagħmlilhom.

L-ewwel jistaqsi lill-għarus.

N. trid inti tieħu lil N. b'martek u twegħidha li żżomm ruħek fidil lejha, fir-riżq tajjeb u l-ħażin, fil-mard u fis-saħħa, u li thobbha u tirrispettaha tul ħajtek kollha?

L-għarus iwieġeb:
Iva, irrid.

Imbagħad is-sacerdot jistaqsi lill-għarusa:

N., trid inti tiegħu lil N. b'zewġek u twieġhdu li żżomm ruġek fidila lejgħ, fir-riżq tajjeb u l-ħażin, fil-mard u fis-saħħa, u li tħobbu u tirispettah tul ħajtek kollha?

L-għarusa twieġeb:
Iva, irrid.

Il-laqgħa tal-kunsens

64. Imbagħad is-sacerdot huwa u jilqa' l-kunsens iġħid lill-għarajjes:

**Iwettaq il-Mulej fi tjubitu dan il-kunsens
li għadkom kemm fissirtu quddiem il-Knisja,
u jimliekom bil-barka tiegħu.
Dak li għaqqad Alla, ma għandux jifirdu l-bniedem.**

Jew:

**Alla ta' Abraham, Alla ta' Isakk, Alla ta' Ġakobb,
Alla li fil-ġenna għaqqad flimkien l-ewwel raġel u mara,
iwettaq u jbierek fi Kristu dan il-kunsens tagħkom,
biex dak li hu għaqqad, ma jfirdux il-bniedem.**

65. Is-sacerdot jistieden lil-ġemgħa biex tfahħar lil Alla:

Inbierku 'l-Mulej.

U kulhadd iwieġeb:

Inroddu ħajr lil Alla.

Minflok tista' tingħad xi akklamazzjoni oħra.

It-tberik u l-ġhoti taċ-ċrieket

66. Is-sacerdot iġħid:

**Ibieriek † il-Mulej dawn iċ-ċrieket
li intom sejrin tagħtu lil xulxin
bħala sinjal ta' l-imħabba u l-fedeltà tagħkom.**

Formoli oħra għat-tberik taċ-ċrieket.

229. **Bieriek, Mulej, dawn iċ-ċrieket
li aħna f'ismek qeġħdin t inbierku;
biex dawk li jilbsuhom**

**izommu ruħhom għal kollox fidili lejn xulxin,
iġhammru fis-sliem tiegħek, kif trid int,
u jgħixu dejjem fl-imħabba ta' bejniethom.
Bi Kristu Sidna.**

230. **Bierek † u qaddes, Mulej,
lil dawn i1-qaddejja tiegħek fi mħabbithom;
u kif dawn iċ-ċrieket
huma għalihom is-sinjal tal-fedelta tagħhom,
hekk ukoll ifakkruhom fl-għożża lejn xulxin.
Bi Kristu Sidna.**

Skond il-każ, is-saċerdot iroxx l-ilma mbierek fuq iċ-ċrieket u jagħtihom lill-għarajjes.

67. L-għarus jieħu ċ-ċurkett ta' l-għarusa u jlibbishulha fis-saba' tal-hatem, huwa u jgħid,
jekk tkun haġa tajba skond iċ-ċirkustanzi:

**N. ħu dan iċ-ċurkett
bħala sinjal ta' mħabbti u tal-fedeltà tiegħi lejki.
FI-isem tal-Missier, u ta' l-Iben u ta' l-Ispirtu s-Santu.**

Hekk ukoll l-għarusa tieħu ċ-ċurkett ta' l-għarus u tlibbishulu fis-saba' tal-hatem, hija u tghid,
jekk tkun haġa tajba skond iċ-ċirkustanzi:

**N. ħu dan iċ-ċurkett
bħala sinjal ta' mħabbti u tal-fedeltà tiegħi lejki.
FI-isem tal-Missier, u ta' l-Iben u ta' l-Ispirtu s-Santu.**

68. Wara l-komunita kollha tista' tliessen innu jew kantiku ta' ferħ u ta' tifħir.

IT-TALBA TAL-FIDILI

69. Imbagħad, bħas-soltu, tingħad it-Talba tal-fidili.

Huti eghżiež, ahna u niftakru fid-don speċjali ta' grazzja u ta' mħabba li bih Alla għogbu jqaddes u jwettaq lil dawn hutna N. u N., nitolbuh jilqagħhom taħt il-ħarsien tiegħu.

Nitolbu biex dawn l-insara hutna, N. u N., li għadhom kemm intrabtu flimkien bi żwieg imqaddes igawdu qawwa u saħħa għal dejjem.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Nitolbu 'l-Mulej ibierek iż-żwieg tagħhom kif qaddes it-tieg f'Kana tal-Galilija.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Nitolbu li jkollhom imħabba perfetta bejniethom, sliem u għajjnuna biex ikunu jstgħu jagħtu xhieda sabiħa ta' l-isem nistrani.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Nitolbu biex il-poplu nistrani, minn jum għal iehor, jissahħaħ fil-virtù u biex dawk kollha li jinsabu mtaqqlin minn hafna htigiet ikollhom l-għajjnuna tal-grazzja mis-sema.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Nitolbu biex l-Ispirtu s-Santu jgedded fil-miżżewgħin kollha li jinsabu hawn, il-grazzja tas-sagrament taż-żwieg.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Fit-tjieba tiegħek, Mulej, sawwab l-Ispirtu ta' mħabbtek f'dawn l-għarajjes biex ikunu qalb waħda u ruħ waħda halli xejn ma jifred dak li int għaqqadt u xejn ma jgarrab dak li int imlejt bil-barka tiegħek. Bi Kristu Sidna.

R. Amen.

jew

Huti eghżiež, ngħinu bit-talb tagħna lil din il-familja għdida biex l-imħabba ta' dawn iż-żewg għarajjes għal xulxin tissahħaħ dejjem iżjed u biex Alla fit-tjieba tiegħu ngħin 'il-familji kollha f'din id-dinja.

Nitolbu għal dawn il-miżżewgħin godda u għall-familji tagħhom.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Nitolbu għaž-żgħažagh li qegħdin ihejju ruħhom għaž-żwieg u għal dawk kollha wkoll li l-Mulej isejjah għal sura ohra ta' hajja.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Nitolbu għall-familji kollha tad-dinja u għall-paċi bejn il-bnedmin.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Nitolbu għall-membri kollha tal-familji tagħna li hallew din id-dinja u għall-mejtin kollha.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Nitolbu għall-Knisja, il-Poplu ta' Alla, u għall-għaqda ta' l-Insara.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Mulej Ġesù, Int tinsab f'nofsna, waqt li N. u N. qeghdin iwettqu r-rabta tagħhom fiż-żwieġ; ilqa' t-talb tagħna u mliena bl-Ispirtu qaddis tiegħek. Int li tgħix u ssaltan għal dejjem ta' dejjem.

R. Amen.

jew:

Miġburin flimkien f'dar Missierna llum nitolbu 'I Alla jxerred kotra ta' barka fuq dawn hutna li ntrabtu bir-rabta qaddisa taż-żwieġ halli jagħtu xhieda quddiem id-dinja tul hajjithom kollha ta' hajja verament nisranija.

Mulej Ġesù, kun mal-Knisja, l-Gharusa tiegħek, biex il-miżżewġin Insara jaraw fl-imħabba tiegħek għaliha eżempju ta' l-imħabba safja li tgħaqqadhom flimkien f'rabta li ma tinħall qatt.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Mulej Ġesù, ġedded fil-miżżewġin kollha li llum qeghdin jifirhu ma' dawn il-miżżewġin ġodda, il-grazzja tas-sagrament taż-żwieġ.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Mulej Ġesù, bierek iż-żwieġ ta' dawn hutna li llum intrabtu flimkien quddiemek b'rabta li ma tinħall qatt, kif berikt iż-żwieġ f'Kana tal-Galilija.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Mulej Ġesù, ilqa' fis-saltna tas-sema lil hutna mejtin kollha li tul hajjithom fid-dinja dejjem għexu bit-tama tad-dehra tiegħek fil-glorja.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Mulej Ġesù, agħti lil dawn il-miżżewġin ġodda li jgħixu tul hajjithom kollha fl-imħabba ta' xulxin u t-tnejn jaraw ulied uliedhom sa ma jaslu għall-hena ta' dejjem fis-sema.

R. Ismagħna, nitolbuk, Mulej.

Mulej Ġesù, int għoġbok tkun preżenti fit-tieg ta' Kana; sawwab kotra ta' barka fuq dawn l-għarajjes u fuq qrabathom u hbiebhom kollha li qeghdin hawn illum jifirhu magħhom, biex igħixu f'imħabba tul hajjithom kollha, halli wara din il-hajja jaslu fil-ferħ ta' dejjem. Int li tgħix u ssaltan għal dejjem ta' dejjem.

R. Amen.

Wara t-Talba tal-Fidili, jingħad il-Kredu, jekk preskritt mir-rubriki

**Jiena nemmen f' Alla wieħed,
il-Missier li jista' kollox, li ħalaq is-sema u l-art,
dak kollu li jidher u dak li ma jidhirx.**

**U f'Mulej wieħed Ġesù Kristu, Iben waħdieni ta' Alla,
imnissel mill-Missier qabel kull żmien.
Alla minn Alla, dawl minn dawl, Alla veru minn Alla veru,
imnissel, mhux magħmul, natura waħda mal-Missier:
u bih sar kollox.**

**Niżel mis-smewwiet
għalina l-bnedmin u għall-fidwa tagħna.
U ħa l-ġisem bis-setgħa ta' l-Ispirtu s-Santu
minn Marija Vergni u sar bniedem.
Sallbuh għalina, bata taħt Ponzju Pilatu,
miet u difnuh, u fit-tielet jum qam minn bejn l-imwiet,
skond il-Kotba Mqaddsa,
u tela' s-sema, u qiegħed fuq il-lemin tal-Missier.
U għandu jerga' jiġi bil-glorja
biex jagħmel haqq mill-ħajjin u mill-mejtin,
u s-saltna tiegħu ma jkollhiex tmiem.**

**U fl-Ispirtu s-Santu, Mulej li jagħti l-ħajja:
li ġej mill-Missier u mill-Iben;
li hu meqjum u mweggħah flimkien mal-Missier u ma' l-Iben:
hu li tkellem b'fomm il-profeti.**

**U fi Knisja waħda, qaddisa, kattolika, appostolika.
Nistqarr magħmudija waħda għall-maħfra tad-dnubiet.
U nistenna l-qawma mill-imwiet,
u l-ħajja taż-żmien li ġej. Amen.**

KAP V

TESTI BIEX JINTUŻAW FIR-RIT TAŻ-ŻWIEĠ U FIL-QUDDIESA TA' L-GHARAJJES

I

QARI MILL-KOTBA MQADDSA

Fil-Quddiesa għall-gharajjes u fiċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ bla Quddiesa jistgħu jintużaw is-siltiet li ġejjin. Dejjem għandha tintgħazel almenu silta waħda li titkellem esplicitament dwar iż-żwieġ: asterisk (*) juri liema huma dawn is-siltiet.

Lezzjonijiet mill-Patt il-Qadim

- *179 Qari mill-Ktieb tal-Ġenesi.
1,26-28.31a

Raġel u mara ħalaqhom

Qal Alla: "Ha nagħmlu l-bniedem fuq is-sura u x-xbieha tagħna u jaħkmu fuq il-ħut tal-baħar u fuq it-tajr ta' l-ajru, fuq il-bhejjem tad-dar u fuq il-bhejjem selvaġġi, u fuq il-ħlejjaq li jitkaxkru fuq l-art".

U Alla ħalaq il-bniedem fuq xbihietu,
fuq xbihat Alla ħalqu, raġel u mara ħalaqhom.

U berikhom Alla u qalilhom: "Nisslu u oktru, u imlew l-art u aħkmuha; u saltnu fuq il-ħut tal-baħar u fuq it-tajr ta' l-ajru u l-ħlejjaq kollha li jitkaxkru fuq l-art".

U ħares Alla lejn kull ma kien għamel, u, ara, kollox kien tajjeb ħafna.
Il-Kelma tal-Mulej.

- * 180 Qari mill-Ktieb tal-Ġenesi.
2, 18-24

U jsiru ġisem wieħed

Il-Mulej Alla qal: "Mhux sewwa li l-bniedem jibqa' waħdu. Ha nagħmillu għajnuna tgħodd għalih. U l-Mulej Alla sawwar mill-art annimali selvaġġi u t-tajr kollu ta' l-ajru, u ġiebhom quddiem il-bniedem biex jara x'se jsemmihom: u skond ma jkun il-bniedem semma lil kull ħliqa ħajja, dak ikun isimha. U l-bniedem ta isem lil kull bhima u 'I kull tajra ta' l-ajru, u 'I kull annimal selvaġġ; imma għall-bniedem ma nstabet ebda għajnuna tgħodd għalih. U l-Mulej Alla tefa' nagħsa tqila fuq il-bniedem; u dan raqad. U ħadlu waħda minn kustiljih u f'lokha mlieh bil-laħam. U l-Mulej Alla sawwar il-kustilja, li kien ħa mill-bniedem, f'mara u ġiebhha lill-bniedem. Imbagħad il-bniedem qal:

"Din id-darba din hi
għadma minn għadmi,

u laħam minn laħmi,
għalhekk tissejjaħ mara,
għax mir-raġel
ittieħdet hi".

Għalhekk ir-raġel iħalli lil missieru u lil ommu u jingħaqad ma' martu
u jsiru ġisem wieħed.

Il-Kelma tal-Mulej.

- * 181 Qari mill-Ktieb tal-Ġenesi.
24,48-51.58-67

Iżakk ħabb 'il Rebekka u hekk tfarraġ wara l-mewt ta' ommu

F'dawk il-jiem: il-qaddej ta' Abraham qal lil Laban: "Berikt il-Mulej, Alla ta' sidi Abraham, li mexxieni 'fit-triq it-tajba biex nieħu bint ħu sidi għal ibnu. Issa jekk intom tridu turu t-tjieba u tagħmlu s-sewwa ma' sidi, għiduli: jekk le għiduli wkoll, sabiex indur lejn ix-xellug jew lejn il-lemin".

U wegħbuh Laban u Betwel u qalulu: "Mill-Mulej ġejja din il-ħaġa. Ma nistgħux ngħidulek tajjeb jew ħażin. Hawn hi Rebekka quddiemek, ħudha u mur; u tkun hi l-mara għal bin sidek bħalma qal il-Mulej".

U sejħu lil Rebekka u staqsewha: "Trid tmur ma' dan ir-raġel?" u wiegħbet: "Immur". Imbagħad bagħtu lil Rebekka oħthom u l-imraddgħa tagħha, u l-qaddej ta' Abraham u n-nies tiegħu. U, bierku lil Rebekka u qalulha:

"Inti oħtna, jalla tkun
eluf fuq eluf;
u jiret nislek
bwieb l-għedewwa tiegħu!"

U qamet Rebekka u l-qaddejja tagħha u rikbu fuq l-iġmla u telqu mar-raġel. U l-qaddej ħa 'l Rebekka u telaq.

U Isakk kien mar Bir-Iahaj-roi, għax kien joqgħod fl-art tan-Neġeb. U Izakk kien ħareġ jistrieħ fir-raba' għall-ħabta ta' filgħaxija, u rafa' għajnejh, u ħares u ra l-iġmla resqin. U Rebekka refgħet għajnejha u rat lil Izakk, u nizlet minn fuq il-ġemel. U qalet lill-qaddej: "Min hu dak ir-raġel li ġej fir-raba' jiltaqa' magħna?" u wegħibha l-qaddej: "Dak sidi": U qabdet l-istar u tgħattiet bih. U l-qaddej qal lil Izakk kull ma kien għamel. U Izakk dahħalha fil-għarix ta' Sara ommu, u ħa 'l Rebekka u saret martu u ħabbha; u hekk tfarraġ Izakk wara l-mewt ta' ommu.

Il-Kelma tal-Mulej.

- * 182 Qari mill-Ktieb ta' Tobit.
7,6-14

*Sid is-sema jagħtikom ir-riżq, ibni, iħenn għalikom
u jagħtikom is-sliem*

F'dawk il-jiem Ragħwel bies lil Tobija u beka, u kellmu u qallu: "Il-barka fuqek, ibni, int bin raġel sewwa u tajjeb. X'ħasra u x'għali li bniedem

gust u ta' karità bħal dak jagħma!" U ntefa' fuq għonq Tobija, ħuh, u nfexx jibki. U bkiet miegħu Għedna u bkiet ukoll binthom Sara. U mbaġhad qatel muntun mill-merħla u laqagħhom minn qalbu.

Meta nħaslu u qagħdu għall-mejda, Tobija qal lil Rafel: "Hija Ghazarija, għid lil Ragħwel jagħtini b'marti lil oħti Sara".

Ragħwel sama' dan il-kliem u qallu: "Kul u ixrob u għaddi l-lejl kuntent. M'hawnx bniedem ħliefek li għandu d-dritt li jieħu lil Sara, binti, għażiż hija; lanqas jien ma nista' nagħtiha lil haddieħor ħlief lilek, għax inti l-eqreb lejja: Imma nħoss li għandi ngħidlek is-sewwa ibni, digà tajtha lil sebat irġiel oħra minn ħutna, u kollha mietu dak il-lejl stess li resqu lejha. U issa, kul u ixrob, u jagħmel il-Mulej". "Issa", wieġeb Tobija, "ma niekol u ma nixrob xejn qabel ma tkun irrangajt din l-affari tiegħi".

U Ragħwel wieġbu: "Hekk nagħmel: nagħtiha lilek skond il-liġi tal-ktieb ta' Mose; is-sema stess qatagħha li nagħtiha lilek. Hu lil oħtok. Minn issa 'l quddiem int ħuha u hi oħtok. Tiegħek hi mil-lum 'il quddiem għal dejjem. U Sid is-sema jagħtikom ir-riżq il-lejla, ibni; iħenn għalikom u jagħtikom is-sliem".

Ragħwel sejjah lil bintu Sara, u meta giet, ħadilha idha u taha lil Tobija, u qallu: "Hudha kif għandi nagħtihielek b'martek skond il-liġi u l-ordni li hemm miktuba fil-Ktieb ta' Mose. Żommha għalik, u ħudha għand missierek qawwija u sħiħa. Alla tas-smewwiet iwassalkom bis-sliema". U sejjah lil ommha u qalilha biex iġġib karta, u kiteb il-kitba taż-żwieġ, u hekk tahlieu b'martu, skond l-ordni tal-liġi ta' Mose. U minn dak il-ħin bdew jieklu u jixorbu.

Il-Kelma tal-Mulej.

* 183 Qari mill-Ktieb ta' Tobit.
8,4b-8

"Ha nixjieħu flimkien"

Wara ż-żwieġ, Tobija qal lil Sara: "Oħti, qum, ħa nishru u nitolbu quddiem Sidna li jagħmel ħniena magħna u jsalvana". Sara qamet u bdew jitolbu bil-ħniena s-salvazzjoni u jgħidu:

"Imbierrek int, o Alla ta' missirijietna, u mbierrek ismek għal dejjem ta' dejjem. Iberkuk is-smewwiet u l-holqien kollu għal dejjem ta' dejjem. Int għamilt lil Adam, u tajtu b'martu lil Eva bħala għajnuna u appoġġ u minnhom it-tnejn tnisslu l-bnedmin. U int għidt: 'Mhux sewwa li r-raġel jibqa' waħdu, ħa nagħmlu għajnuna li tkun tixbhu'. U issa jien lil din oħti ma żżewwiġthiex għall-passjoni tal-ġisem, imma fis-sewwa. Aghmel ħniena miegħi u magħha ħa nixjieħu flimkien". U qalu flimkien it-tnejn: "Amen. Amen." U dak il-lejl raqdu.

Il-Kelma tal-Mulej.

- * 184 Qari mill-Ktieb tal-Proverbji.
31,10-13.19-20.30-31

Mara li tibza' mill-Mulej ta' min ifaħħarha

Mara ta' ħila, min isibha?
tiswa ħafna aktar mill-ġawhar.
Fuqha tistrieħ qalb żewġha,
u dan żgur ikunlu ta' ġid.
Riżq tajjeb iġġiblu, u mhux ħazin,
il-jiem kollha ta' ħajjitha.
Tfittex suf u ħjut tal-qoton,
u taħdmu bil-qalb b'idejha.
Tmidd idejha għall-magħżel,
jaqbd u d-dussies idejha.
Tiftaħ mal-fqir idejha,
tmidd idejha lejn l-imsejken.
Qarrieqa l-ħlewwa tal-mara, fiergħa sbuħitha,
mara li tibza' mill-Mulej ta' min ifaħħarha.
Aġtuha mill-frott tax-xogħol ta' idejha;
U jfaħħruha f'bibien il-belt l-għemejjel tagħha.
Il-Kelma tal-Mulej.

- 185 Qari mill-Ktieb ta' l-Għanja ta' l-Għanjiet.
2,8·10.14.16a;8.6-7a

Bħall-mewt qawwija l-imħabba

Lehen il-maħbub tiegħi:
arah, hu ġej,
jaqbeż fuq il-muntanji,
jitqabeż fuq l-għoljiet.
Il-maħbub tiegħi qisu xi għazziela,
jew ferħ iċ-ċriev.
– Hemm huwa, wieqaf,
wara l-ħajt tagħna,
iħares minn ġo t-tieqa,
u jgħarrex wara l-grad tal-ħadid. –
Qabad jitkellem hu, il-maħbub tiegħi,
u qiegħed iġhidli:
"Maħbuba tiegħi, qum,
ejja, sabiħa tiegħi!
Hamiema tiegħi ġewwa x-xquq tal-blat,
moħbija ġo xi rdum,
urini wiċċek,
semmagħli leħnek,
għax leħnek ħlejju,
u sbejjah wiċċek".
Hu tiegħi l-maħbub tiegħi, jiena tiegħu.

Hu qalli: "Qeghidni bħal sigill fuq il-qalb tiegħek,
sigill fuq id-driegħ tiegħek,
għaliex bħall-Mewt qawwija l-Imħabba;
daqs art l-imwriet hi kiefra l-għira;
ix-xrar tagħha xrar tan-nar,
nar tal-Mulej.
Ilmijiet kbar m'huma se jaslu qatt
biex jitfu l-imħabba,
lanqas il-gliegħel ma jgħorruha magħhom."
Il-Kelma tal-Mulej.

- * 186 Qari mill-Ktieb ta' Bin Sirak.
26, 1-4.16-21

*Bħal xemx tielgħa fil-għoli tas-smewwiet
hekk hu ġmiel il-mara sewwa.*

Imbierek ir-raġel ta' mara tajba;
il-għadd ta' jiemu jkun għal darba oħra iktar.
Mara qalbiena tferraħ lil żewġ ha,
u hu jtemm żmienu fis-sliem.
Mara tajba hi xorti tajba,
tingħata b'sehem lil min jibża' mill-Mulej.
Għani jew fqir, għandu hena f'qalbu,
u dejjem wiċċu mbissem.
Bħal xemx tielgħa fil-għoli tas-smewwiet,
hekk hu ġmiel il-mara sewwa,
f'darha miżmuma sewwa.
Bħal musbieħ jiddi fuq kandelabru sagru,
hekk hu wiċċ sabiħ fuq figura nobbli.
Bħal pilastri tad-deheb fuq bażi tal-fidda,
hekk huma riġlejn sbieħ fuq għerieqeb sodi.
Ibni, zomm b'saħħtu l-fjur taż-żgħożija tiegħek,
u tagħtix lill-barranin is-saħħa tiegħek.
Fittex art għammiela fil-wita kollha,
u iżra' ż-żerriegħa tiegħek bil-fiduċja fit-tnissil nobbli tiegħek.
U hekk in-nisel tiegħek jibqa',
u jkun kbir minħabba l-fiduċja li jkollu fin-nobbiltà tiegħu.
Il-Kelma tal-Mulej.

- 187 Qari mill-Ktieb tal-Profeta Ġeremija.
31,31-32a.33-34a.

Nagħmel patt ġdid ma' dar Israel u ma' dar Ġuda

"Araw, għad jiġi żmien - Oraklu tal-Mulej - meta jien nagħmel patt
ġdid ma' dar Israel u ma' dar Ġuda; mhux bħall-patt li għamilt ma'

missirijiethom fiz-żmien meta qbadthom minn idejhom biex hriġthom mill-art ta' l-Egittu. Imma dan ikun il-patt li għad nagħmel ma' dar Israel wara dawk il-jiem - Oraklu tal-Mulej. Inqiegħed l-liġi tiegħi fihom u niktibha f'qalbhom u jiena nkun Alla tagħhom u huma jkunu l-poplu tiegħi. Ebda bniedem ma jgħallem iżjed il-liġi lil għajru, u ebda wieħed ma jgħid lil hui: 'Aghraf il-Mulej', għaliex il-koll kemm huma jkunu jafuni, miż-żgħir sal-kbir - Oraklu tal-Mulej."

Il-Kelma tal-Mulej.

Lezzjonijiet mill-Patt il-Ġdid

- 188 Qari mill-Ittra ta' San Pawl Appostlu lir-Rumani.
8,31b-35.37-39

Min se jifridna mill-imħabba ta' Kristu?

Huti: Jekk Alla hu magħna min jista' jkun kontra tagħna? Hu, li lanqas lil Ibnu ma ħafirha, imma tah għalina lkoll, kif ma jagħtiniex ukoll kollox miegħu? Min se jakkuża l-magħżulin ta' Alla? Alla stess hu dak li jiggustifikahom. Min se jikkundannahom? Kristu Ġesù li miet, jew aħjar, qam mill-imwiet, jinsab fuq il-lemin ta' Alla hu li jidhol għalina. Min se jifridna mill-imħabba ta' Kristu? It-taħbit, idcdwejjaq, il-persekuzzjoni, il-ġuħ, l-għera, it-tigrib, ix-xabla? Imma fdan kollu aħna aktar minn rebbieħa bis-saħħa ta' dak li ħabbna. Għax jiena żgur li la l-mewt u la l-ħajja, la l-angli u la l-qawwiet, la ż-żmien ta' issa u la ta' li ġej, la s-setgħat, la l-għoli u lanqas il-fond, u ebda ħlieqa oħra ma jistgħu qatt jifirduna mill-imħabba ta' Alla għalina li dehret fi Kristu Ġesù Sidna.

Il-Kelma tal-Mulej.

- 189 Qari mill-Ittra ta' San Pawl Appostlu lir-Rumani.
12,1-2.9-18(9-13)

Offru ġisimkom b'sagrificċju ħaj, qaddis, jogħgob lil Alla

Nitlobkom, ħuti, għall-ħniena ta' Alla, offru ġisimkom b'sagrificċju ħaj, qaddis, jogħgob lil Alla, il-kult spiritwali tagħkom. Timxux max-xejra ta' din id-dinja, iżda nbidlu skond it-tigdid ta' fehmielkom biex isseħħilkom tagħharfu x'inhil r-rieda ta' Alla, x' inhu li jogħgħbu, x' inhu perfett.

Qisu li l-imħabba tagħkom ma tkunx wiċċ b'ieħor; taħmlux il-ħażen; zommu mat-tajjeb; ħobbu lil xulxin bħal aħwa; fittxu li tistmaw lil xulxin. Thallux il-ħrara tagħkom tibred, theggu fl-ispirtu, servu lill-Mulej. Ifirħu bit-tama, stabru fil-hemm, itolbu bla waqfien. Aqsmu ġidkom mal-qaddisin li jinsabu fil-bżonn: ilqgħu f' darkom lill-barranin.

Bierku lil dawk li jippersegwitawkom; bjerku, u la tishtu lil ħadd. Ifirħu ma' min jifraħ, ibku ma' min jibki. Aħsbu f'xulxin l-istess, taħsbux fi ħwejjeġ kbar, imma fittxu l-umli. Tagħmluhiex ta' għorrief. Troddu lil

hadd deni b'deni. Ha jkun hsiebkom filli tagħmlu t-tajjeb quddiem il-bnedmin kollha. Jekk jista' jkun, sakemm ikun ġej minnkom, għixu fil-paċi ma' kulhadd. Tivvendikawx ruħkom b'idejkom, imma ħallu l-korla ta' Alla tagħmel hi, għax hemm miktub: "Għalija l-vendetta, jiena nħallas, iġid il-Mulej".

Il-Kelma tal-Mulej.

190. Qari mill-Ittra ta' San Pawl Appostlu lir-Rumani.

15,1b-3a5-7.13

Ilqgħu lil xulxin bħalma Kristu laqa' lilkom

Huti: aħna għandna mhux infittxu nogħġbu lilna nfusna imma kull wieħed minna għandu jfittex jogħġob lil għajru għall-ġid tiegħu, għax Kristu ma fittixx jogħġob lilu nnifsu.

Alla li minnu ġej kull sabar u faraġ, jagħtikom il-grazzja li tkunu fehma waħda bejnietkom skond Kristu Ġesù biex b'fomm wieħed u qalb waħda tfaħħru lil Alla u Missier Sidna Ġesù Kristu. Għalhekk ilqgħu lil xulxin bħalma Kristu laqa' lilkom għall-glorja ta' Alla.

U Alla tat-tama jimliekom ilkoll bil-ferħ u bis-sliem permezz tal-fidi tagħkom, sabiex it-tama tagħkom toktor bil-qawwa ta' l-Ispirtu s-Santu.

Il-Kelma tal-Mulej.

191. Qari mill-Ewwel Ittra ta' San Pawl Appostlu lill-Korintin.

6,13c-15a.17-20

Ġisimkom hu tempju ta' l-Ispirtu s-Santu

Huti: Il-ġisem mhux għaz-żina, imma għall-Mulej. U Alla qajjem il-Mulej u jqajjem lilna wkoll bil-qawwa tiegħu. Ma tafux li l-iġsma tagħkom huma membri ta' Kristu?

Min jingħaqad mal-Mulej hu ruħ waħda miegħu. Aħarbu ż-żina! Kull dnuh li wieħed jagħmel hu 'l barra minn ġismu, iżda min jagħmel iż-żina jkun qiegħed jidneb kontra ġismu stess. Jew ma tafux li ġisimkom hu tempju ta' l-Ispirtu s-Santu, li jinsab iġhammar fikom, li għandkom minn Alla? Ma tafux li intom m'intomx tagħkom infuskom? Bil-għoli kontu mixtrija! Mela aġhtu ġieh lil Alla permezz ta' ġisimkom.

Il-Kelma tal-Mulej.

192. Qari mill-Ewwel Ittra ta' San Pawl Appostlu lill-Korintin.

12,31-13,8a

Kieku ma kellix imħabba jiena ma kont inkun xejn

Huti, ħabirku għal doni oghla. Imma jien nurikom triq li tgħaddihom ilkoll.

Li kont nitkellem bl-ilsna tal-bnedmin u ta' l-anġli

bla ma kelli mħabba, kont inkun qisni strument tar-ramm iżarzar jew platti jčekċku.

U kieku kelli d-don tal-profezija
u kont naf il-misteri kollha u l-għerf kollu,
kieku kelli l-fidi sħiħa li tqanqal il-muntanji
imma ma kellix l-imħabba,
jiena ma kont inkun xejn.

U kieku kelli nqassam ġidi kollu fil-karità
u nagħti ġismi għall-ħruq
bla ma jkolli mħabba,
xejn ma jkun jiswieli ta' ġid.
L-imħabba taf tistabar u thenn;
l-imħabba m'hijiex għajjura, ma tintefaħx biha nfisha,
ma titkabbarx fuq l-oħrajn;
ma tagħmilx dak li mhux xieraq,
ma tfittexx dak li hu tagħha,
xejn ma tinkorla;
ma żzommx f' qalbha għad-deni
ma tifraħx bl-ingustizzja,
imma tifraħ bil-verità;
kollox tagħder, kollox temmen,
kollox tittama, kollox tissaporti.
L-imħabba ma tintemm qatt.
Il-Kelma tal-Mulej.

193. Qari mill-Ittra ta' San Pawl Appostlu lill-Efesin.
4, 1-6

Ġisem wieħed u ruħ waħda

Huti: inħegġiġkom jien, il-prigunier tal-Mulej, biex timxu sewwa skond is-sejħa li biha kontu msejħin; billi bi-umiltà kollha, bil-hlewwa u bis-sabar, taħmlu u thobbu 'l xulxin. Habirku biex iżzommu Spirtu wieħed bir-rabta tas-sliem: ġisem wieħed u ruħ waħda, l-istess kif kontu msejħa għal tama waħda: Mulej wieħed, fidi waħda, magħmudija waħda; Alla wieħed u Missier ta' kulhadd, li jsaltan fuq kulhadd, b'kulhadd u f'kulhadd.
Il-Kelma tal-Mulej.

- * 194. Qari mill-Ittra ta' San Pawl Appostlu lill-Efesin.
5, 2a.21-33 (2a.25-32)

*Dan il-misteru – qiegħed ngħid għal Kristu u għall-Knisja –
huwa kbir*

Huti: Imxu fl-imħabba, bħalma Kristu wkoll ħabb lilna u ta lilu nnifsu għalina.
Oqogħdu għal xulxin fil-biża' ta' Kristu. Intom in-nisa oqogħdu għal

żwiegkom bħallikieku għall-Mulej. Għax ir-raġel hu ras il-mara, bħalma Kristu hu ras il-Knisja, is-salvatur tal-Ġisem tiegħu. Għalhekk, bħalma l-Knisja toqgħod għal Kristu, hekk ukoll in-nisa għandhom joqogħdu għal żwieghom f'kollox.

Intom l-irġiel, ħobbu n-nisa tagħkom, kif Kristu ħabb il-Knisja u ta ħajtu għaliha. U dan għamli biex iqaddisha u jnaddafha bil-ħasil ta' l-ilma u l-Kelma u biex iressaqha quddiemu, din il-Knisja, sabiħa, bla tebgħa, bla tikmix, bla għajb, u b'xejn minn dan, imma qaddisa u bla tmaqdir minn ħadd.

Hekk għandhom ukoll l-irġiel iħobbu n-nisa tagħhom bħallikieku gisimhom stess. Min iħobb 'il martu jkun iħobb lilu nnifsu. Qatt ħadd ma baġhad 'il ġismu stess, iżda jmantnih u jieħu ħsiebu, bħalma jagħmel Kristu mal-Knisja, għax aħna lkoll membri tal-Ġisem tiegħu. Għalhekk ir-raġel iħalli lil missieru u 'l ommu u jingħaqad ma' martu u jsiru t-tnejn ġisem wieħed. Dan il-misteru - qiegħed ngħid għal Kristu u għall-Knisja - huwa kbir.

F'kelma waħda, intom ukoll, kull wieħed minnkom, għandu jħobb 'il martu bħalu nnifsu, u l-mara għandha ġġib rispettt lil żewgħa.

Il-Kelma tal-Mulej.

195. Qari mill-Ittra ta' San Pawl Appostlu lill-Filippin.

4,4-9

Alla tas-sliem ikun magħkom

Huti: Ifirħu fil-Mulej; nerga' ngħidilkom, ifirħu.

Il-ħlewwa tagħkom, ħajkunujafuha l-bnedmin kollha. Il-Mulej qorob. Tħabbtu raskom b'xejn. Fit-talb tagħkom itolbu u uru lil Alla xi jkollkom bżonn, u żżuh ħajr. U s-sliem ta' Alla, sliem li jgħaddi kull ma l-moħħ jista' jifhem, iżommilkom qalbkom u moħħkom sħaħ fi Kristu.

Mill-bqija, ħuti, f'dan għandkom taħsbu: f'kull ma hu veru, f'kull ma hu xieraq, f'kull ma hu ġust, f'kull ma hu safi, f'kull ma jigbed l-imħabba, f'kull ma jistħoqqqu l-ġieħ, f'kull ma hu virtu, f'kull ma ħaqqu tifhir: f'dan kollu aħsbu. U kull ma tgħallimtu u ħadtu minn għandna, u smajtu u rajtu fina, aghmluh. Alla tas-sliem ikun magħkom.

Il-Kelma tal-Mulej.

196. Qari mill-Ittra ta' San Pawl Appostlu lill-Kolossin.

3, 12-17

Fuq kollox ilbsu l-imħabba li hi l-qofol tal-perfezzjoni

Huti: intom il-magħżulin ta' Alla, il-qaddisin u l-maħbubin tiegħu, ilbsu mela sentimenti ta' tjeba, ħniena, ħlewwa, u sabar. Stabru b'xulxin u, jekk xi ħadd minnkom ikollu xi jgħid ma' ħadd ieħor, aħfru lil xulxin; bħalma l-Mulej ħafer lilkom, hekk aghmlu intom ukoll. U fuq kollox ilbsu l-imħabba li hi l-qofol tal-perfezzjoni. Halli s-sliem ta' Kristu jsaltan fi qlubkom, dak is-sliem li għalih kontu msejħa biex issiru ġisem wieħed. U ta' dan roddu ħajr lil Alla. Halli l-bxara ta' Kristu tgħammar sħiħa fikom;

għallmu bi-għerf kollu u widdbu lil xulxin b'salmi u innijiet u għana spiritwali u b'radd il-ħajr kantaw f'qalbkom innijiet lil Alla. Kull ma tagħmlu jew tgħidu, aghmlu kollox f'isem il-Mulej Ġesù, u roddu ħajr lil Alla l-Missier permezz tiegħu.

Il-Kelma tal-Mulej.

197. Qari mill-Ittra lil-Lhud.

13, 1-4a.5-6b

*Halli ż-żwieġ tagħkom ikun miżmum fil-ġieħ
minn kulħadd*

Huti: Ha tibqa' magħkom l-imħabba ta' l-aħwa. Tinsewx tilqgħu lill-barrani; minħabba f'hekk xi wħud laqgħu l-anġli bla ma kienu jafu. Ftakru f'dawk li huma fil-ħabs, daqs li kieku kontu fil-ħabs magħhom; ftakru wkoll f'dawk li qegħdin ikasbruhom, daqs li kieku jkasbru lilkom f'ġisimkom.

Halli jkun iż-żwieġ tagħkom miżmum bil-ġieħ minn kulħadd u s-sodda taż-żwieġ bla tingis. Tkunux mogħtija għar-regħba tal-flus; kunu kuntenti b'dak li għandkom, għax Alla stess qal: "Jien m'iniex se nħallik, lanqas nitilqek". Għalhekk nistgħu ngħidu b'qalbna qawwija "Il-Mulej l-għajnunna tiegħi. Jien ma nibzax".

Il-Kelma tal-Mulej.

* 198. Qari mill-Ewwel Ittra ta' San Pietru Appostlu.

3, 1-9

*Kunu lkoll fehma waħda, ħossu għal xulxin,
inħabbu bħal aħwa*

Egħżież: intom in-nisa oqogħdu għas-setgħa ta' żwieġkom biex, jekk ikunu minn dawk li għadhom ma semgħux mill-kelma ta' l-Evangjelju jintrebħu, mhux bil-kliem, imma bi-imgiba tan-nisa tagħhom, x'hin jarawkom iġġibu ruħkom kif jixraq magħhom u bir-rispett. Ha tkun is-sbuħija tagħhom mhux dik li tidher minn barra bħad-dafra tax-xagħar u t-tiżjin tad-deheb u l-ilbies ilellex – imma dik li hi moħbija f'qalbkom, imlibbsa b'tiżjin li ma jithassarx; hi l-qalb helwa u twajba tagħkom, li hi għaziża wisq quddiem Alla. Hekk dari kienu jiżzejnu n-nisa qaddisa li kienu jittamaw f'Alla; kienu joqogħdu għas-setgħa ta' żwieġhom. Hekk kienet tagħmel Sara li kienet tisma' minn Abraham u kienet issejjaħlu "sidi". U intom sirtu wliedha jekk tagħmlu s-sewwa bla ma tibzghu minn xejn.

Intom ukoll, irġiel, għammru bil-għaqal man-nisa tagħkom, agħtuhom il-ġieħ li haqqhom, kemm għax huma aktar dgħajfa minnkom u kemm għax huma wkoll imsejja għall-grazzja tal-ħajja. Hekk ma ssibux tfixkil fit-talb tagħkom.

Fl-aħħarnett ngħidilkom, kunu lkoll fehma waħda, ħossu għal xulxin, inħabbu bħal aħwa b'qalb ħanina u umli. La troddux deni b'deni jew tgħajjir b'tgħajjir, imma, għall-kuntrarju, wiegħbu bil-barka tagħkom għax

għal dan intom kontu msejha, biex tkunu werrieta tal-barka ta' Alla.
Il-Kelma tal-Mulej.

199. Qari mill-Ewwel Ittra ta' San Ġwann Appostlu
3, 18-24

Inhobbu bl-għemil u l-verità

Uliedi, ma nħobbux bil-kliem u t-tpaċpiċ, imma bl-għemil u l-verità.

Minn dan inkunu nafu li aħna fil-verità, u quddiem Alla nserrhu l-kuxjenza tagħna, jekk il-kuxjenza ċċanfarna, għax Alla hu aqwa mill-kuxjenza tagħna u hu jaf kollox. Eghżież, jekk il-kuxjenza tagħna ma ċċanfarniex, aħna qalbna qawwija quddiem Alla, u kull ma nitolbu naqilgħuh minn għandu, għax qegħdin inżommu l-kmandamenti tiegħu u nagħmlu dak li jogħgob lilu. Dan hu l-kmandament tiegħu: li nemmnu fl-isem ta' Ibnu Ġesii Kristu, u nħobbu lil xulxin, kif wissiena hu. Min iżomm il-kmandamenti tiegħu jgħammar f'Alla u Alla fih. B'hekk nafu li hu jgħammar fina: bl-Ispirtu li hu tana.

Il-Kelma tal-Mulej.

200. Qari mill-Ewwel Ittra ta' San Ġwann Appostlu.
4,7-12

Alla hu mħabba

Eghżież, ejjew inhobbu lil xulxin, għax l-imħabba ġejja minn Alla, u kull min iħobb hu mwieled minn Alla u jagħraf lil Alla. Dak li ma jħobb ma għarafx lil Alla, għax Alla hu mħabba. B'dan dehret l-imħabba ta' Alla fina, għax Alla baġhat lil Ibnu l-waħdieni fid-dinja biex ngħixu bih. U hawn qiegħda l-imħabba, mhux għax aħna ħabbejna 'l Alla, imma għax ħabbna Hu u baġhat 'l Ibnu biex ikun ta' tpattija għal dnubietna. Eghżież, jekk Alla ħabbna daqshekk, aħna wkoll għandna nħobbu lil xulxin. Lil Alla għadu ħadd ma rah, imma jekk inhobbu lil xulxin hu jgħammar fina u mħabbtu ssib il-milja tagħha fina.

Il-Kelma tal-Mulej.

201. Qari mill-Ktieb ta' l-Apokalissi.
19,1.5-9a

Hienja dawk li kienu mistiedna għall-mejda tal-Haruf

Jien, Ġwanni, smajt bħal lehen mit-tron igħid:

"Faħħru, lil Alla tagħna,
qaddejja tiegħu kollha,
u intom li tibzġħu minnu,
kemm żgħar u kemm kbar".

U smajt bħal lehen ta' kotra kbira u bħal hooss ta' ilmijiet kotrana u

bhal tkarwit ta' ragħad qawwi, ighidu:

"Hallelujah!

Għax ħa s-saltna l-Mulej

Alla tagħna li jista' kollox.

Nifirħu u nithennew

u nagħtuh glorja,

għax wasal it-tieg tal-Haruf,

u l-Għarusa tiegħu hejjiet ruhha

u lilha ngħata li tilbes

għażel fin iġammex il-għajnejn,

għax il-għażel fin ifisser l-għemejjel tajba tal-qaddisin".

Imbagħad qalli: "Ikteb: hienja dawġ li kienu mistiedna għall-mejda tat-tieg tal-Haruf".

Il-Kelma tal-Mulej.

Salmi responsorjali

202. Salm 32 (33), 12 u 18.20-21. 22.

R. (5b): Bit-tjieba tal-Mulej mimlija l-art.

Hieni l-ġens li l-Mulej hu Alla tiegħu,

il-poplu li hu għażel b'wirtu.

Ara, għajnejn il-Mulej fuq dawġ li jibzġħu minnu,

fuq dawġ li jittamaw fit-tjieba tiegħu. R.

Ruħna tixxennaq għall-Mulej,

hu l-għajnuna u t-tarka tagħna.

Fih jinsab il-hena tal-qalbna,

fl-isem qaddis tiegħu t-tama tagħna. R.

Ha tkun, Mulej, it-tjieba tiegħek fuqna,

kif fik hi t-tama tagħna. R.

203. Salm 33(34), 2-3.4-5.6-7.8-9

R. (2a) Kull ħin inbierek il-Mulej.

jew (9a): Ippruvaw u taraw kemm hu tajjeb il-Mulej.

Kull ħin inbierek il-Mulej,

tifhiru dejjem fuq fommi.

Bil-Mulej tiftaħar ruħi,

jisingħu l-fqajrin u jifirħu. R.

Xandru l-kobor tal-Mulej miegħi;

ħa ngħollu ismu flimkien.

Jien fittixt il-Mulej, u wegibni,
minn kull biża' tiegħi helisni. R.

Harsu lejħ u jiddi bil-ferħ wiċċkom,
u ma jkollkomx għax tibżgħu.
Dan il-fqajjar sejjaħ u l-Mulej semgħu,
u mid-dwejjaq kollha tiegħu ħelsu. R.

L-anġlu tal-Mulej iġħasses
madwar dawk li jibżgħu minnu, u jeħlishom,
Ippruvaw u taraw kemm hu tajjeb il-Mulej,
hieni l-bniedem li jistkenn fih. R.

204. Salm 102 (103), 1-2.8 u 13. 17-18a

R. (8a) Hanin u twajjeb il-Mulej.
jew (Ara 17) It-tjieba tal-Mulej minn dejjem għal dejjem
ma' dawk li għandhom il-biża' tiegħu.

Bierek, ruħ tiegħi, il-Mulej,
b'qalbi kollha nbierək l-isem qaddis tiegħu;
bierek, ruħ tiegħi, il-Mulej,
u la tinsiex il-ġid kollu li għamel miegħek. R.

Hanin u twajjeb il-Mulej,
idum ma jagħdab u kollu mogħdrija.
Bħalma jhenn il-missier għal uliedu,
hekk iħenn il-Mulej għal min għandu l-biża' tiegħu. R.

Imma t-tjieba tal-Mulej minn dejjem għal dejjem
ma' dawk li għandhom il-biża' tiegħu,
u s-sewwa tiegħu ma' wlied uliedhom,
ma' dawk li jħarsu l-patt tiegħu. R.

205. Salm 111 (112), 1-2.3-4.5-7a.7b-8.9

R. (ara 1): Hieni l-bniedem li jitgħaxxaq ħafna bil-kmandamenti tal-Mulej.
jew: Hallelujah.

Hieni l-bniedem li jibża' mill-Mulej,
li jitgħaxxaq ħafna bil-kmandamenti tiegħu.
Kbar fuq l-art ikunu wliedu,
nisek it-tajbin ikun imbierek. R.

Ġid u għana jkunu f'daru,
għal dejjem tibqa' l-ġustizzja tiegħu.
Dawl fid-dlam ifegġ għat-tajbin,
twajjeb u ħanin il-bniedem sewwa. R.

Tajjed il-bniedem li jhenn u jislef,
li jmexxi hwejgu bir-reqqa.
Għax il-bniedem gust qatt ma jitfixkel;
għal dejjem tibqa' t-tifkira tiegħu;
xejn ma jibza' minn aħbar ħazina. R.

Qalbu qawwija
bit-tama tal-Mulej;
Qalbu qawwija ma għandux mniex jibza'
sa ma jara mxejjen l-għadu tiegħu. R.

Iqassam u jagħti lill-foqra;
għal dejjem tibqa' l-gustizzja tiegħu;
rasu merfugħa bil-gieħ. R.

*206. Salm 127 (128), 1-2.3.4-5

R. (ara l): Henjin dawk kollha li jibzgu mill-Mulej.

Hieni kull min jibza' mill-Mulej,
kull min jimxi fit-triqat tiegħu!
Minn xogħol idejk int tiekol,
hieni int u rizqek tajjed. R.

Martek tkun bħal dielja għammiela,
fl-irkejjen ta' darek;
uliedek bħal xitel taż-żebbug,
madwar il-mejda tiegħek. R.

Ara, kif ikun imbierek il-bniedem
li jibza' mill-Mulej!
Ibierkek il-Mulej minn Sijon,
Jalla tara l-gid ta' Ġerusalem tul ħajtek kollha. R.

207. Salm 144 (145), 8-9.10 u 15.17-18

R. (9a): Twajjed ma' kulhadd il-Mulej.

Twajjed u ħanin il-Mulej,
idum biex jagħdab u kollu tjeba.
Twajjed ma' kulhadd il-Mulej,
tjubit fuq kull ma għamel. R.

Kull ma għamilt iroddlok ħajr, Mulej,
iberkuk il-ħbieb tiegħek kollha.
Għajnejn kulhadd iħarsu lej, Mulej,
u int tagħtihom l-ikel f'waqtu. R.

Ġust il-Mulej fl-imġiba tiegħu kollha,
twajjeb f' dak kollu li għamel.
Qrib il-Mulej lejn kull min isejjaħlu,
lejn kull min isejjaħlu fis-sewwa. R.

208. Salm 148, 1-2.3-4.9"10.11-13ab.13c-14a

R. (13a): Ha jfaħħru isem il-Mulej.
jew: Hallelujah

Faħħru l-Mulej mis-smewwiet,
faħħruh fl-ogħla smewwiet.
Faħħruh, anġli tiegħu kollha,
faħħruh eżerċti tiegħi kollha! R.

Faħħruh, intom xemx u qamar,
faħħruh, kwiekeb kollha li tiddu!
Faħħruh, smewwiet l-aktar għolja,
u intom ilmijiet ta' fuq is-smewwiet! R.

Il-muntanji u l-għoljiet kollha,
is-siġar tal-frott u ċ-ċedri kollha,
il-bhejjem selvaġġi u l-annimali kollha,
il-bhejjem li jitkaxkru u l-annimali li jtiru, R.

is-slaten ta' l-art u l-ġnus kollha,
iż-żgħażaġħ u x-xbejbiet ukoll,
ix-xjuħ flimkien mat-tfal:
ħa jfaħħru isem il-Mulej,
għax ismu waħdu l-għoli. R.
sebħu 'l fuq mill-art u s-sema:
hu għolla l-qawwa tal-poplu tiegħu. R.

Hallelujah u Vers qabel l-Evangelju

209. I Ġw 4, 7b

Kull min iħobb hu mwieled minn Alla,
u jagħraf lil Alla.

210. I Ġw 4, 8b u 11

Alla hu mħabba,
jekk Alla ħabbna daqshekk, aħna wkoll għandna nħobbu lil xulxin.

211. I Ġw 4,12

Jekk inħobbu lil xulxin,
Alla jgħammar fina
u mħabbtu ssib il-milja tagħna fina.

212. I Ġw 4, 16

Min igħammar fl-imħabba jgħammar f' Alla,
u Alla fih.

Evangelji

213. ✠ Qari mill-Evangelju ta' San Matthew.
5, 1-12a

Ifirħu u thennew għax ħlaskom kbir fis-smewwiet

F'dak iż-żmien: kif ra l-folol, Ġesù tela' fuq il-muntanja, qagħad bilqiegħda, u resqu lejħ id-dixxipli tiegħu. Fetaħ fomm u qabad igħallimhom u jgħid:

Henjin il-fqar fl-ispirtu, għax tagħhom hija s-Saltna tas-Smewwiet.

Henjin l-imnikkta, għax huma jkunu mfarrġa.

Henjin ta' qalbhom helwa, għax huma jkollhom b'wirthom l-art.

Henjin dawk li huma bil-guħ u l-għatx tal-gustizzja, għax huma jkunu mxebbgħin.

Henjin dawk li jhennu, għax huma jsibu ħniena.

Henjin dawk li huma safja f' qalbhom, għax huma jaraw 'l Alla.

Henjin dawk li jgħibu l-paċi, għax huma jissejħu wlied Alla.

Henjin dawk li huma persegwitati minħabba s-sewwa, għax tagħhom hi s-Saltna tas-Smewwiet.

Henjin intom meta jgħajrukom u jippersegwitawkom u jaqilgħu kull xorta ta' hażen u gideb kontra tagħkom minħabba fija,

Ifirħu u thennew, għax ħlaskom kbir fis-smewwiet.

Il-Kelma tal-Mulej.

214. ✠ Qari mill-Evangelju ta' San Matthew.
5, 13-16

Intom id-dawl tad-dinja

F'dak iż-żmien, Ġesù qal lid-dixxipli tiegħu: "Intom il-melħ ta' l-art. Imma jekk il-melħ jaqta', biex jerga' jieħu t-togħma? Ma jibqa' tajjeb għal xejn iżjed ħlief biex jintrema' barra u jintrifes min-nies.

Intom id-dawl tad-dinja. Belt li tkun qiegħda fuq muntanja ma tistax

tinheba. Lanqas ma jixeghlu l-musbieh u jqeghduh taht il-modd, izda fuq l-
imnara, u hekk idawwal lil kull min ikun id-dar. Hekk ghandu jiddi d-dawl
taghkom quddiem il-bnedmin, biex jaraw l-għemejjel tajba taghkom u
jaghtu glorja lil Missierkom li hu fis-smewwiet".

Il-Kelma tal-Mulej.

215. ✠ Qari mill-Evangēlju ta' San Mattew.
7,21.24-29 (21.24-25)

Bena daru fuq il-blat

F'dak iż-żmien, Ġesù qal lid-dixxipli tiegħu: "Mhux kull min iġhidli
'Mulej, Mulej' jidhol fis-Saltna tas-Smewwiet, izda min jagħmel ir-rieda ta'
Missieri li hu fis-smewwiet. Għalhekk kull min jisma' dan kliemi u jagħmel
li qiegħed ngħid jien, isir jixbah lil bniedem għaqli li bena daru fuq il-blat.
Niżlet ix-xita, ġew il-widien, qamu l-irwiefen u ħabtu fuq dik id-dar, izda
ma ġarrfuhie x għax kellha s-sisien tagħha fuq il-blat.

Imma kull min jisma' dan kliemi, u ma jagħmilx li qiegħed ngħid jien,
isir jixbah bniedem iblah li bena daru fuq ir-ramel. Niżlet ix-xita, ġew il-
widien, qamu l-irwiefen u ħabtu fuq dik id-dar u ġgarrfet: u kbira kienet il-
qerda tagħha!"

Il-Kelma tal-Mulej.

- * 216. ✠ Qari mill-Evangēlju ta' San Mattew.
19, 3-6

Dak li għaqqad Alla ma għandux jifirdu l-bniedem

F'dak iż-żmien, resqu fuq Ġesù xi Farizej biex iġarrbuh, u qalulu:
"Jista' wieħed jitlaq lil martu fuq xi ħaġa, tkun xi tkun?" Izda hu qalilhom:
"Ma qrajtux li sa mill-bidu l-Hallieq għamilhom raġel u mara, u qal,
'Minħabba f'hekk raġel iħalli lil missieru u 'l ommu u jingħaqad ma' martu
u t-tnejn isiru ġisem wieħed'? Għalhekk m'humiex iżjed tnejn imma ġisem
wieħed. Mela dak li għaqqad Alla, ma għandux jifirdu l-bniedem".

Il-Kelma tal-Mulej.

217. ✠ Qari mill-Evangēlju ta' San Mattew.
22, 35-40

*Dan hu l-kmandament il-kbir u l-ewwel wieħed.
U t-tieni wieħed jixbhu.*

F'dak iż-żmien, wieħed mill-Farizej, għaref tal-liġi, għamel lil Ġesù din
il-mistoqsija biex iġarrbu: "Mgħallem, liema hu l-kmandament il-kbir fil-
Liġi?" Qallu Ġesù: "Hobb 'il-Mulej Alla tiegħek, b'qalbek kollha, b'ruħek
kollha, u b'moħħok kollu. Dan hu l-kmandament il-kbir u l-ewwel wieħed.
U t-tieni jixbhu: ħobb 'il għajrek bħalek innifsek. Dawn iż-żewġ
kmandamenti huma l-qofol tal-Liġi kollha u tal-Profeti".

Il-Kelma tal-Mulej.

- *218. ✠ Qari mill-Evangjelju ta' San Mark.
10, 6-9

M'humieix iżjed tnejn, imma ġisem wieħed

F'dak iż-żmien, Ġesù qal: "Sa mill-bidu tal-ħolqien Alla ġhamilhom raġel u mara. Ġhalhekk mela r-raġel iħalli lil missieru u 'l ommu u jingħaqad ma' martu, u t-tnejn isiru ġisem wieħed. Ġhalhekk m'humieix iżjed tnejn, imma ġisem wieħed. Mela dak li għaqad Alla ma għandux iħollu l-bniedem".

Il-Kelma tal-Mulej.

- *219. ✠ Qari mill-Evangjelju ta' San Ġwann
2, 1-11

*Dan li għamel Ġesù f'Kana tal-Galilija kien
l-ewwel wieħed fost is-sinjali tiegħu*

F'dak iż-żmien, sar tiegħ f'Kana tal-Galilija, u omm Ġesù kienet hemm. Ġesù kien mistieden għat-tiegħ hu wkoll, flimkien mad-dixxipli tiegħu. Billi ma kienx fadal iżjed inbid, omm Ġesù qaltu: "Ma għandhomx inbid". U Ġesù qalilha: "Aħna x'għandna x'naqsmu, mara? Is-siegha tiegħi għadha ma waslitx". Omm Ġesù qalet lill-qaddejja: "Aghmlu kull ma jgħidilkom hu".

Issa kien hemm sitt ġarar tal-ħaġar, imqiegħda hemm għall-ħasil ritwali tal-Lhud, kull waħda minnhom tesa' xi mitt jew mija u għoxrin litru. Ġesù qal lill-qaddejja: "Imlew il-ġarar bi-ilma". U dawk imlewhom sax-xfar. Imbagħad qalilhom: "Issa ħudu minnu u newluh lil dak li qiegħed jieħu ħsieb il-mejda". U huma marru jagħtuhulu.

Hu daq l-ilma mibdul fi nbid; u billi ma kienx jaf mnejn ġie, għalkemm il-qaddejja li ħadu mill-ilma kienu jafu, sejjaħ lill-għarus u qallu: "Kulhadd l-inbid it-tajjeb iservi l-ewwel; meta mbagħad ikun ħadhom iġibu dak li jkun inqas tajjeb. Imma int l-inbid tajjeb erfajtu sa issa".

Dan li għamel Ġesù f'Kana tal-Galilija kien l-ewwel fost is-sinjali tiegħu. Bih wera l-glorja tiegħu u d-dixxipli tiegħu emmnu fih.

Il-Kelma tal-Mulej.

220. ✠ Qari mill-Evangjelju ta' San Ġwann.
5, 9-12

Ibqgħu fl-imħabba tiegħi

F'dak iż-żmien, Ġesù qal lid-dixxipli tiegħu: "Kif ħabbni Missieri, hekk ħabbejtkom jien. Ibqgħu fl-imħabba tiegħi. Jekk tharsu l-kmandamenti tiegħi, intom tibqgħu f'imħabbti, kif jien ħarist il-kmandament ta' Missieri u qiegħed f'imħabbtu. Għidtilkom dan biex il-ferħ tiegħi jkun fikom, u biex il-ferħ tagħkom ikun sħiħ. Dan hu l-kmandament tiegħi: li thobbu lil xulxin kif ħabbejtkom jien".

Il-Kelma tal-Mulej.

221. ✠ Qari mill-Evangelju ta' San Ġwann
5, 12-16

Dan hu l-kmandament tiegħi, li tħobbu lil xulxin

F'dak iż-żmien, Ġesù qal lid-dixxipli tiegħu: "Dan hu l-kmandament tiegħi li tħobbu lil xulxin kif habbejtkom jien. Hadd ma għandu mħabba akbar minn din: li wiehed jagħti ħajtu għal ħbiebu. Intom ħbiebi jekk tagħmlu dak li jiena nikkmandakom. Ma nsejħilkomx aktar qaddejja, għax il-qaddej ma jafx x'jagħmel sidu; sejjaħtilkom ħbieb għaliex kull ma smajt mingħand Missieri jien għarraftħulkom. Mhux intom għażiltu lili, imma jien għażilt lilkom, u htartkom biex tmorru u tagħmlu l-frott u l-frott tagħkom jibqa', ħalli kull ma titolbu lil Missieri f'ismi, huwa jagħtihulkom".
Il-Kelma tal-Mulej.

222. ✠ Qari mill-Evangelju ta' San Ġwann.
17, 20-26 (20-23)

Isiru haġa waħda f'kollox

F'dak iż-żmien, Ġesù refa' għajnejh lejn is-sema, talab u qal:
"Missier qaddis, m'inix nitlob għal dawn biss, imma wkoll għal dawk li għad jemmnu fija bis-saħħa tal-kelma tagħhom; nitolbok li jkunu lkoll haġa waħda. Kif inti fija, Missier, u jiena fik, ha jkunu huma wkoll haġa waħda fina biex hekk id-dinja temmen li inti bgħattni. Il-glorja li int tajt lili jiena tajtha lilhom, biex ikunu haġa waħda bħalma aħna haġa waħda: jiena fihom u inti fija, biex isiru haġa waħda għal kollox ħalli d-dinja tagħraf li inti bgħattni, u li habbejt lilhom kif habbejt lili.

Missier, irrid li dawk li int tajtni jkunu huma wkoll miegħi fejn immur jien, biex jaraw il-glorja li tajtni int, għax int habbejtni sa minn qabel il-ħolqien tad-dinja. Missier ġust, tassew li d-dinja ma għarfitekx, imma jiena għaraftek u dawn għarfu li inti bgħattni".

Il-Kelma tal-Mulej.